Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

DEPOT LÉGAL

NĂM THỨ BA. — Số 126 JEUDI 31 JUILLET 1919

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC NGU'

AN HÀ NHU'T BÁO

安河日報

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—**Boulevard Delanoue, CANTHO**

TỔNG LÝ: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

CHỦ BÚT: PHẠM-KỲ-XƯƠNG

GIÁ BÁN NHU'T TRÌNH

TRONG CÕI ĐÔNG-DƯƠNG

BỔN CHỮ QUỐC NGỮ

TRỌN NĂM.....	5 $ 00
SÁU TÁNG.....	3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0, 15

BỔN CHỮ LANGSA

TRỌN NĂM.....	3$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BỔN QUỐC-NGỮ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7$00
SÁU THÁNG.....	4,50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thơ cho M. Trần-đắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhựt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

Cantho.— Imp. de l'Ouest

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quí khách ở xa, gần hay rằng: Nhà-nước cho phép Bổn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đặng thông hành Lục-tỉnh; nên bổn Hiệu ấn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quí vị xem, đặng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau nầy: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUÊ CHỈ KHÁI TUỲ, bất kỳ ho lâu năm, hễ uống vô nội trong 24 giờ thì thấy hết liền;

Giá mỗi ve 0$30, mỗi lố 12 ve 3$00; Như chư Quí Bang muốn mua gởi thơ cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THẤP TỬU

Rượu thuốc nầy, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc nầy, phép tắm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bịnh phong-thấp, bịnh nhức trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bịnh nhức đầu phong, tay chơn phù thủng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỏi gối, tê tay tê chơn, đau nhức trong gân cốt, các chứng thủng độc đi đứng chẳng an, đau nữa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiệm cả thảy, chẳng những là trừ bịnh mà thôi, lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết

Uống thuốc rượu nầy rồi thì tinh thần khỏe khẳn hơn lúc trước trăm phần người có bịnh uống thì trừ bịnh, người không bịnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bịnh hoạn.

CƯỜNG CHƯỞNG BỔ HUYẾT TỬU

Là một thứ Bí-Truyền-Lương-Phương, chọn rặt ròng những thuốc tốt thượng hạng, quí trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc nầy. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc nầy là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thận hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cữ đau lưng mỏi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỏi mệt, đờn bà đường kinh không dùng, bạch đái xích-đái đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bịnh thuộc về bịnh hư bịnh tổn thảy đều dùng đặng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết, khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.
Hễ uống rượu thuốc nầy thì dầu bịnh chi nó trừ cũng nổi.

BÁ BỔ-VỆ SANH TỬU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bịnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thèm ăn, tứ chi rũ liệt, lỗ tai ù ùng bùng, con mắt mờ mệt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư

Bổn dược phòng hằng da tâm chú ý, tiếm Phương kia thế nọ hết sức mới chế ra đặng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh nầy, hễ âm hư thì bổ âm, dương hư thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật hủy kém hao, hễ uống rượu thuốc nầy thì đặng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đặng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bịnh.

Uống rượu thuốc nầy đặng thường thì đặng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh dược đó

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TỬU

Rượu thuốc nầy chế ra bằng Hổ-cốt và Mộc-qua, bổn dược phòng chẳng nên công khó chế luyện kỷ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc nầy, ai có bịnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền

Đau trong xương, tứ chi rũ liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thủng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tim la.

Nếu ai có các chứng bịnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc nầy mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay để nhứt.

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bịnh hoạn, về sau mà lại đặng sống lâu thêm nữa

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TỬU

RƯỢU THUỐC BÍM BỊP

Thứ rượu thuốc nầy, chuyên trị các chứng phong thấp, huợt lược thơ càn, ấy là một thứ thuốc bí truyền tinh nghiệm để nhứt.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đặng, còn như đau lưng, nhức tay, mỏi chơn, đau trong xương, hay dực gân, hoặc bị tê bị đánh mà sưng mình, hay là tay chưng bải hoải. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bịnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc nầy của bổn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chắt chắn, hiệu Trung-Huê Dược-Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quí khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu nầy có nhãn để hiệu Trung-Huê Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc nầy thì xin gởi thơ để chỗ ở cho kỷ lưỡng thì bổn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quí khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUÊ-DƯỢC-PHÒNG.
89 Rue de Paris Cholon.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cùng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết TIỆM THUỐC PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI thứ hạng bào chế y sanh, tại đàngCATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán công nhứng thuốc nhứt hạng, không hề lấm gian dối bao giờ. Lại giá ban thì cũng nới, không khi nào thấy người Annam tới mua mà bán mắt hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THAN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, nhứng người đờn-bà hay đau, rét, và nhứt là cho người đờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bịnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RÒNG THUỐC THƯỢNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng đầu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trữ thuốc hoàn PILULES PINK trị bịnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa dặng các chứng bịnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc, khác cũng hiệu nghiệm vậy.

HÃNG HẬU GIANG

vốn đặng **600.000**f.

Hãng nầy của Langsa và Annam hùng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắc một đều là tại Saigon có món chi thì trong hãng nầy cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Công gởi hàng cho các xứ xa ; ai mua món chi xin viết thơ ngay cho Hãng, thì Hãng sẽ gởi hàng lập tức. Xin quí vị đến xem Hãng chơi thì rõ.

Có trữ bán :

Rượu rơm hiệu Stella

Làm ròng bằng nước miá.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lãnh thắp mướn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tang, tế, kỷ yến, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiễu tây và khăn bùng tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin, giày hàm-ết đồ cờ đóng theo kiểu kim thời. Quí ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gởi thơ cho tôi. Tôi sẵng lòng kỷ lưởng mà gởi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lãnh đồ và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵng bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant

Trương-văn-Hanh.

Cầnkbái.

NĂM THỨ BA.— SỐ 126 MỖI SỐ 0$15 JEUDI 31 JUILLET 1919

AN HÀ NHỰT BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Tục dỗ quải ông bà của người Annam nên bỏ chăng?
2.— Quan Toàn quyền vô đến Saigon.
3.— Kính cùng chư khán quan.
4.— Quan Nguyên soái Maspéro được thưởng bửu tinh.
5.— Lăng Tàuan (lễ cúng thần).
6.— Hội thi.
7.— Thăng chức.
8.— Ngoại quốc tân văn.
9.— Văn chương bát bội.
10.— Nói vậy sao phải lé.
11.— Lời nối phong phanh.
12.— Thơ tín vãn lai.
13.— Thi tập
14.— Nam-kỳ Thời sự giá bạc giá lúa.
15.—Một cặp oan ương

Tục dỗ quải ông bà của người Annam có nên bỏ chăng?

Trong lúc đàm đạo có kẻ vui miệng bói rằng: Người Annam ta buổi nầy đã nếm đặng ít nhiều mùi văn-minh của các nước bên Âu, Mỹ, việc xài phí hễ đáng mới làm, vì cớ nào tục cúng cơm dỗ quải ông bà là một việc tưởng chẳng ích vào đâu, bưng lên dọn xuống chẳng thấy ai ăn, dã thất công lại tốn tiền : mà còn mang tiếng các nước chê là hủ-lận tưởng cũng nên bỏ phức đi cho rồi, vì sách có chữ: tử giả biệt luận, kiếp chết là kiếp mất, còn ở đâu đó mà cúng quải cà?...!.

Theo ngu kiến của tôi thì tục lệ ấy không nên bỏ đặng: là vì cách cung phụng hiếu tiếng ông bà cha mẹ của nhà ta là một nền văn minh trong bốn xứ. Các tiền bối trong nước ta duy truyền, từ đời nào đến bây giờ, tục lệ ấy cho mấy mươi triệu đồng bào ta tưởng không phải là một tục lệ ngu-lỗ hèn-yếu chi..!

Đã biết ông bà cha mẹ mình có công sanh thành dưỡng dục mình, thì có ngày nào là ngày mình không thương tưởng các đứng đó, phải lựa đến ngày cũa các ông bà quá vãn mà cung phụng mỹ vị trào cam sao? Nghĩ vậy rất sái!

Người người ai lại chẳng có bà con anh em, thân tộc, họ hàng, nhưng mà các tư kỳ phận, ai cũng mảng lo cho nấy, ít có ai bình thời mà dự một cái ngày nào đó đặng đến thăm viếng nhau nên bậc tiền bối ta mới bày ra cái ngày kỵ dỗ ông bà cha mẹ để đặng nhóm hội bà con thân tộc lại, trước là vọng tưởng tổ tiên, sau là hàng huyên thù tạt với nhau. Giả như các ông tiền bối chẳng duy truyền ngày đơm quải ông bà ta, tưởng khi trót đời chẳng có dịp nào mà tụ hội cho đông đủ thân tộc họ hàng bơn là ngày do bao giờ?

Kìa, có thấy trong ngày đỗ quải của các nhà Annam ta đó: nào cô, nào bác, nào anh, nào em, nào dâu, nào rể, nào chắn, nào chắt, nào thân thuộc, nào họ hàng, xa gần cũng tựu tới, chẳng sót một người, trừ ra người nào ở xa-xuôi

cách trở, không tiện bề tới đặng, thế thì bất dắc dĩ, mới chịu vắn mặt trong ngày đó, chớ lòng cũng ai hoài mơ tưởng ngày đó là ngày đoàn tụ họ hàng.

Các nước ở Thái-Tây, nếu rõ cái yếu lý trong ngày kỵ quải của ông bà cha mẹ chúng ta, tưởng lại họ cũng khen ngày đó là ngày rất qui báu cho thân thuộc trong một họ nào đó. Có lẽ nào lại chê là hủ lậu bại-nhược sao?

Thiếu chi chuyện làm cho dân ta tốn kém, làm lợi cho khách trú mà mua đèn cầy, đèn dội, giấy tiếng, vàng bạc, nhan trà vân...vân...Như là: cúng sao, cúng hạng, coi bóng, coi đồng, thanh-minh, trùng cữu.....Đó, mấy việc đó nếu muốn bỏ, càng tốt. Tưởng chẳng ai cảnglại mà làm chi..!.

Phạm-kỳ-Xương

Quan Toàn quyền

Vào tới Saigon

Ông Monguillot là quan quyền Toàn-quyền đá từ Hanoi mà vào tới Saigon hồi 9 giờ ngày 18 Juillet 1919 nầy, ngài đi đường bộ, nên quan Nguyên-Soái Nam-kỳ có đem xe hơi lên đón tại Xuân-lộc mà nghinh tiếp ngài.

An-Hà Nhựt-Báo hết lòng thành kính mà chào mừng ngài.

A. H. N. B.

Kính cùng chư khán quan

Bổn quán rất cám ơn chư tôn có lòng huệ cố mà nhận xem tờ An-Hà Nhựt-Báo từ ấy đến giờ, ấy là phần chư tôn giúp cho bổn quán đặng vững bền tuân nghiệp; còn phần bổn quán đây chỉ lấy tâm nhiệt thành đem hết chổ nghe chổ thấy mà truyền bá ra đặng đáp đền ơn cô cập với chư tôn và quốc dân ta trong lúc nầy. Vậy mới phỉ lòng của bổn quán.

Sau đây, cho đặng tiện bề chỉnh đốn trong các điều tổn kém: Bổn quán kính nhắc chư tôn, vị nào mua báo An-Hà hoặc mới mua hoặc mãng năm rồi mà chưa đóng tiền, xin lưu ý giùm mua mandat gởi giúp ích cùng bổn quán thì ơn của chư tôn rất trọng rất trọng.

Bổn quán cẩn cáo.

Quan Nguyên-Soái Maspéro

Được thưởng Ngũ đẳng bữu tinh

Bổn-báo rất vui lòng mà cho chư khán-quan hay rằng quan Nguyên-Soái Nam-kỳ ta là Ông Maspéro, mới được thưởng thọ ngũ đẳng bữu tinh.

Vậy xin chư khán-quan hãy hiệp một lòng thành kĩnh với Bổn-báo mà mừng cho ngài và cầu chúc cho ngài vinh trấn Nam-kỳ, cho dân chúng gội nhuần ơn mưa móc.

A. H. N. B.

Làng Tân-An

LỄ CÚNG ĐÌNH THẦN

Ngày 19, 20 và 21 Juillet 1919, làng Tânan sở tại Châu-Thành Cầnthơ đáo lệ cúng Đình Thần và luôn dịp ăn lễ khánh thành nhà võ-ca mới cất rồi kiểu vẻ xem rất nguy nga đẹp đẽ. Nhờ sức thấy Chánh-Tổng Trần-như-Cang và Hương-chức làng đồng tâm hiệp lực sắp đặt cuộc lễ nầy nghi tiết thiệt chỉnh tề, đã

biết rằng: trong cuộc lễ, cách chưng dọn theo lệ thường, thì treo bông kết tụi, màng chấu phủ giăng, dựng cờ đốt đèn v...v...; nhưng mà biết chừng dọn chế kiểu cách như cuộc lễ cúng đình thấu nầy mắt ai trông vào lại chẳng khen chẳng đẹp cả!

Chiều thứ bảy có trầu thiết đại yến đải viên quan chức sắc Annam trong các ty các sở. Dự tiệt: M.M. Quan chủ quận là quan lớn Đốc-Phủ Vịnh, quan Huyện Thơm, quan thầy thuốc Diêu, thầy thông Cang, kinh-lý Thành, Trần-đắc-Nghĩa Chủ sự Ấn-quán An-Hà, thầy thông Tây (Sốctrăng), giáo-sư: M. M. Hịch, Trọng, Bèo, Phước, Tòa bố thông ngôn: M. M. Nghĩa, Bích, Tài, Tường, Kiều, Lang, Đạt Dương Âu, Tòa Án; thông ngôn: M.M. Tây Ngọ. Trạng sư thông ngôn: M. M. Hiền, Khải, Khình, Chương-Thông. M. Doan thơ ký kho bạc, M. Phạm-kỳ-Xương chủ bút An-hà nhựt báo, Phó tổng Hứ, Ban biện Lê-quang Diêu, Hội đồng: M.M. Mùi Hòe, Quí; Thông ngôn sơn-đầm và Dưỡng Đường: M. M. Khánh, Đáng, Chính (khó mà nhớ tên cho đủ hết, vì đếm có trên bốn mươi người dự tiệt, nếu sót vị nào xin miễng lỗi.)

Lúc nhập tiệt, pháo đốt vang rân, các vị quan khách rất toại lòng vui nhau chén thù chén tạc. Mâng tiệt khi dùng rượu Champagne nơi nhà võ ca, thì có bát bội trong buồng kéo ra lạy mâng quan Đốc-phủ chủ-quận đặng cao thăng lộc vị và dâng cho ngài 1 tràng bông, kế đó lạy mâng mấy ông mấy thầy luôn cuộc.

Đoạn lạy xong xuôi rồi, đóng trống bát bội kéo ra làm tuồng diễn tích «Lục văn-Trung phạm giáo» Bạn bát nầy, ý, mãn khôi, giáp, tàng, lọng cũng là tốt; tuy kép bát làm tuồng chẳng mấy hay; song cũng là dễ coi, có thị Quyên nhỏ tuổi (12 tuổi) làm vai Bàng-bảo (thằng bột) chẳng dở; khá khen tuổi trẻ mà cũng lành nghề....!

Cuộc vui nầy, viên quan chức sắc dự xem đều khuya, rồi lần lần từ tạ kiếu về.

Qua bữa sau chiều chúa nhựt làng có bày một tiệt trọng thể đải các quan Langsa trong bổn tỉnh.

Tóm lại: trong 3 ngày làng Tân-an cúng đình thấu, các việc sắp đặt rất nên vẹn vẻ, cuộc lễ nầy trên bờ thiên hạ ngựa xe chen chơn không muốn lọt, dưới bến đình nào ghe nào xuống đậu coi chật cứng như nêm. Thật là một cuộc vui vẻ cho nhơn dân, cũng khác nào như cuộc lễ Chánh-Chung của Nhà nước vậy.

Phạm-bá-Đại.

Hội Thi

Bằng cấp sơ học Pháp-Việt

Certificat d'études primaires franco-Annamites

Tại Cầnthơ đã mở hội thi lãnh bằng cấp sơ học Pháp-Việt ngày 21, 22, 23 Juillet 1919 những sĩ tử trong các trường miếng Hậu-Giang: Châu-đốc, Long-xuyên, Rạch-giá, Cần-thơ, Sốc-trăng và Bạc-liêu. Số ứng cử 220 trò, sau khi bạch hỏi bài vỡ rồi, còn có 52 trò nêu tên dưới đây đặng chấm đậu mà thôi.

1 — Võ-thị-Chức.
2 — Lê-thị-Mẹo dite Juliette.
3 — Huỳnh-thị-Liên.
4 — Phạm-thành-Xứng.
5 — Dương-bông-Sếu.
6 — Đoàn-tấn-Lợi.
7 — Lâm-đông-Thanh.
8 — Nguyễn-văn-Chính.
9 — Lâm-ký-Sương.
10 — Nguyễn-văn-Truyện.
11 — Nguyễn-văn-Tư.
12 — Phạm-kiết-Thăng.
13 — Trần-văn-Phát
14 — Trịnh-văn-Quới.
15 — Lý-bình-Huê.
16 — Trầu-văn-Mưu.
17 — Nguyễn-văn-Mau (Joseph).

18 — Nguyễn-cữu-Minh.
19 — Ngô-văn-Thuần.
20 — Nguyễn-văn-Chấn.
21 — Dư-văn-An.
22 — Trần-văn-Thinh.
23 — Nguyễn-văn-Sương.
24 — Phan-thông-Khoẻ.
25 — Lâm-Diêu.
26 — Thái-tường-Thụy.
27 — Lê-hữu-Thâm.
28 — Phan-minh-Thanh.
29 — Lê-chí-Xuân.
30 — Ngô-thuận-Thơ.
31 — Võ-quang-Vinh.
32 — Long-Tài.
33 — Nguyễn-ngọc-Nhuận.
34 — Lê-quang-Thiah.
35 — Phạm-văn-Tính.
36 — Lưu-chánh-Đạt.
37 — Trần-văn-Giáo.
38 — Liêu-sanh-Hồ.
39 — Lưu-văn-Mão.
40 — Phạm-công-Lộc.
41 — Ông-vinh-Hưng.
42 — Mai-viết-Khải.
43 — Từ-châu-Cảnh.
44 — Huỳnh-văn-Ký.
45 — Nguyễn-văn-Cư.
46 — Đỗ-hữu-Quang
47 — Lâm-lễ-Trí.
48 — Lê-văn-Trọng.
49 — Lê-quang-Trong.
50 — Đặng-văn-Chính.
51 — Phạm-văn-Hầu.
52 — Lê-bình-Vĩnh.

Thăng chức

Vì chỉ dụ ngày 1er Juillet 1919
Thăng chức

Tham biện hạng nhứt

MM. Meydellet, Lamarre, Foulin, Mossy, Carlotti.

Tham biện hạng nhì

MM. Simon, Mourroux Tharaud Dolmas, Balencie.

Tham biện hạng ba

MM. Rols, Lano, Renault, Vérignon, Striedter, Richomme, Daugeard, Hérisson, Fouque, Huchard.

Tham biện hạng tư

MM. Marty (Pierre), de Magnière, Tragon, Sabatier, Guiraud, Malpuech, Le Quénédal, Richard de Chicourt, Mercier, Lavigne, Dufaure, Marty (Louis) Colombon.

Tham biện hạng năm

MM. Genestre, Bourjade, Boulley-Duparc, Bruel, Pattelat, Norre, Roché Chaalons, Favey, Ballous, Estèbe, Cadet.

(Vô tuyến điển tin thành Lyon)

Ngoại quốc tân văn

MỘT THỨ CÂY DIỆT LOẠI PHI TRÙNG

Tại xứ Nouvelle Zélande là thuộc địa của Anh-quốc, người ta có trồng một thứ cây kêu là «*Auragia Albens*» tánh chất hay diệt các loại phi trùng như là: muỗi-mòng, cào-cào, châu-chấu vân, vân..... Thứ cây nầy bò leo cũng như bầu, mướp săn, biếm ở xứ ta đây, ra bông hầu hà bay mùi ra quến luyện các loại phi trùng hễ dậu vào bông rồi thì cánh bông xếp lại cầm tù ở trong cho đến chết chớ không mở ra nữa.

Loại cây nầy gốc ở xứ Afrique méridionale dễ trồng lắm, xứ nào trồng cũng đặng, miễng là xứ đó đừng có tuyết giá thì thôi

Xứ ta đây là xứ muỗi mòng rất nhiều chớ chi có đặng thứ cây «*Auragia Albens*» nầy mà trồng, thì sẻ đặng bớt loại muỗi mòng cho nhơn dân đó.

MỘT CÁI MÁY BAY BAY BỂ CAO HƠN CHÍNH NGÀN THƯỚC

Tại thành Paris là kinh-đô Pháp-quốc, buổi sớm mai lúc 8 giờ 55 phút ngày 28 Mai 1919, ông quan hai CASALE là người Langsa ngồi máy bay bay bể cao đặng 9.333 thước. Từ đó đến giờ có một người phi-công Áo-quốc (*aviateur autrichien*) bay bể cao đặng 8.880 thước nay ông CASALE bay cao hơn gần 1.000 thước nữa thiệt là đứng đệ nhứt trong việc ngồi phi thoàn bay lên cao hơn hết.

Ông quan hai CASALE nầy, lúc chiến tranh, có hạ đặng 12 cái phi thoàn của Đức-quốc.

Văn-chương «Hát-bội»

Bắc-kỳ cho văn-chương Nam-kỳ là văn-chương hát bội! may là người Nam-kỳ nhịn mà chẳng nói bổn lại, bằng chẳng thì ai cũng người Nam-kỳ gọi văn-chương Bắc-kỳ là văn-chương «trọ trẹ».

Cầu mà được văn-chương hát bội đó chớ.... văn-chương ông Molière là văn-chương gì? chẳng phải văn-chương hát bội sao? Song trăm ngàn năm về sau nầy lại chẳng kính chẳng phục văn-chương ông Molière. Dân Nam-kỳ sợ là sợ chẳng đặng điệu văn-chương hát bội; lại e nhà nước cho con nít Nam-kỳ học văn-chương Bắc-kỳ riết đây rồi truyền nhiễm nhằn. lời ăn tiếng nói trái tai lắm thê. Có một ông Giám-đốc Annam ở Saigon, ngày kia nói chuyện với tôi lấy làm chẳng bằng lòng đều ấy.

Người Bắc-kỳ học được một chút gì thì có ý tưởng dã tột bực khôn ngoan, khi thị người ta lắm. Nếu Bắc-kỳ mà khi văn-chương hát bội là kiêu ngạo tới ông Khổng-Tử, ông Homère, ông Corneille, vì ông Khổng-Tử chẳng chê thơ quốc phong, ông Homère ca hát cùng đường, ông Corneille trọn đời lo đặt tuồng hát. Ông Corneille ôi! tội nghiệp ông biết chừng nào? xấu hổ ông biết chừng nào? ông chạy chối đâu khỏi, vì sách nói rỏ ràng rằng ông Pierre Corneille là thầy nghề đặt tuồng hát Langsa, sanh hồn năm trước khi vua Henri IV băng. Ông dè ngày nay người Bắc-kỳ khi dể văn-chương hát bội, thả thuở nhỏ ông đến Hà-nội học tiếng Bắc-kỳ đặng coi ai có vốn xuất ra cho ông làm nhựt trình còn có danh hơn dể dùng hết trí hóa gan mặt ra mà đặt tuồng hát! Le Cid! Horaces! Polyeucte! Ôi! biết bao nhiêu là văn-chương hát bội, thiệt toàn là văn chương hát bội! Người Bắc-kỳ rung đùi ngảnh mặt chê biết chừng nào?

Cáo lỗi: tôi nói người Bắc-kỳ là ý quyết nói một người Bắc-kỳ nào cho văn-chương Nam-kỳ là văn-chương hát bội đó thôi. Vì người ấy chẳng phải đáng làm thầy ai mà dám khi dân ta thái quá. Cũng như M. Phạm-Quỳnh nói trong báo Nam-phong rằng các chủ bút Nam-kỳ bắt chước những tiếng trong truyện tao, dùng những chữ «chư vị khán quan» vân, vân..., M. Phạm-Quỳnh lấy làm cười lắm. Song M. Phạm-Quỳnh chẳng thấy rơm ở trong con mắt, M. Phạm-Quỳnh dùng tiếng tào không biết bao nhiêu mà kể. M. Phạm-Quỳnh cho mình bắt chước phải phép, còn ai cũng chẳng biết bắt chước như vậy hết. M. Phạm-Quỳnh ăn cắp hết các tiếng tào dịch mấy tên xứ và tên người bên Tây trong tự vị mà xài trong sử đặt để. Ông Lương-dủ-Thúc Bến-tre thấy vậy viết thơ ra cang, M. Phạm-Quỳnh lại khi dễ đến ông Dủ-Thúc, là người đã từng làm nghề nhựt trình mười lăm hai mươi năm trước khi Phạm-Quỳnh ra mặt. Câu người ta nói «nghề năng sở sử» dầu M. Quỳnh có dịch sách tây, cũng chưa thấy M. Quỳnh đặt bài chi hay. Chớ ông Dủ-Thúc bấy lâu đã có tiếng.

Người ta ưa xem Nam-phong là nhiều tay nho học hay đọc bài M. Nguyễn-bá-Trác và những thơ cũ góp nhóp rất nhiều, chớ lời luận và điệu đặt để M. Quỳnh.... song M. Quỳnh thấy nhiều người mua Nam-phong nên đắt chí làm mặt thầy, chê người nầy ngạo người nọ. Than ôi! con mòng đậu trên sừng bò, có nặng nề chi đâu, đừng tưởng đã làm cho gầy sừng bò rồi đấy.

(Trà-ôn) Đặng-văn-Chiểu.

Nói vậy sao phải lẻ!

Đáp từ bài « Đoàn thể cắn chệt » của M. K. X. trong An Hà số 123 ngày 3 Juillet 1919

M. K. X.

Xin lỗi ngài miệng chấp, chẳng phải tôi cùng ngài có xích mích đều chi, nên tôi xứng tài ra đối đáp cùng ngài, ấy là đôi lời thô thể cho khán quan thẩm xét.

Tôi mà đáp từ bài nầy, chắc sao những khán quan nào mà quen biết cùng tôi, nói rằng tôi binh vực người khách xin đừng tưởng vậy, lấy lẻ phải mà nói cho lục châu nghị luận.

«Ngài nói rằng cũng vì thành "Kiao-Tchéou" mà nhà nước Nhựt-Bổn đành cai-trị chẳng chịu để cho dân Trung-Huê giữ lấy, như hồi chưa bị buộc làm tờ cho Đức-quốc mướn 99 năm»

Ngài nói thiệt nhằm lý lắm, cũng vì việc nầy cho nên dân Trung-Huê ăn oán nống hờn cùng nhà nước Nhựt-Bổn, và các Phái viên của Trung-Huê cũng có kêu nài dữa Vạng-Quốc Liệt-cường Đồng-minh trong khi Hội nghị hòa tại Thành Versailles, và Nhựt-Bổn lại có lời hâm dọa rúng ép cùng Quan Ngoại-vụ-bộ Thượng-thơ Trung-Huê, như vậy dầu cho nước nào mà bị việc hiếp đáp như vầy cũng khó mà nhịn cho được, chẳng phải một việc giao thành "Giao-Châu" mà thôi sao, còn nhiều đều hiếp đáp khác nữa, ngài cũng thường xem Nhựt báo Langsa cũng có thấy chớ, không cần gì tôi phải đọc hết cho choán giấy và khán quan mỏi mắc, mà nước nào cũng vậy hễ khi nào hai nước bất hòa thì việc thương mãi chẳng hề giao tiếp cùng nhau như sự ni là việc của nhà nước mà dân Trung-Huê hiệp nhứt tâm đồng lòng "Tẩy Chây" Nhựt-Bổn như vậy thì phải lắm chớ, ấy là khen cho dân Trung-Huê ở có nghĩa cùng nhà nước của chúng nó không kể cái lợi tư, như vậy đáng khen.

Như từ khi nhà nước Đại-Pháp khởi việc binh đao cùng quân Giá mang (Allemands) ra lịnh nghiêm cấm, không cho trong nước cùng các thuộc địa, chẳng nên dùng đồ vật thực và các món của kẻ nghịch chế tạo, nhưng mà, tuy là lịnh nghiêm cấm mặc tình chớ cũng có kẻ tích trữ giấu những rượu Absinthe để mà bán cho mắc, đặng mà thủ lợi riêng không tuân phép nước, tại Saigon nhà nước bắt được nhiều lần và đã trừng phạt một cách nặng nề mà trừ không tuyệt được mối tệ ấy.

Còn dân Trung-Huê chẳng luận là nhà nước ra lịnh cấm, chúng nó đồng lòng cùng nhau "Tẩy chây" Nhựt Bổn, vậy là dân có nghĩa cùng nhà nước, việc oán là oán chung trong nước, ngài đã biết nói «Ấy vậy việc xảy tới của Tào Nhựt thể nào chưa ấc»?

Từ ngày tôi nhận xem tờ An-Hà nhựt Báo đến nay, tôi cũng dòm thấy có nhiều bài nói về mưu gian của Khách-Trú tôi chẳng hề hó môi, vì Khách-Trú sự thương mãi hay có thói quen mưu gian kế quỉ, và tôi cũng có đi hành nhiều bài vào An-Hà về việc mua lường, bán gạt của khách-trú, khán quan lục châu cũng có xem chớ, việc đó chẳng có oan chúc nào, còn về việc Tẩy chây nầy, tôi trộm nghĩ nội toàn cầu nước nào cũng phải vậy, hễ hai nước có đều chi bất bình thì chẳng hề giao tiếp cùng nhau cho đặng Khách-trú Tẩy-chây Nhựt-Bổn thì Nhựt-bổn cũng Tẩy-chây Khách-trú lại vậy.

Nói qua một việc mới xảy ra tại Mytho ngài nói rằng Khách-trú bây giờ lại muốn "Tẩy chây" tới người Langsa nữa đồng lòng không thắp đèn điện khí, dùng đèn dầu lửa, lại truyền tin tới tỉnh Bếntre và Sađec cũng làm như vậy.

Ngài nói mà ngài không xét, và trước khi ngài nói mà ngài kkông nghĩ, vì làm sao mà Khách-Trú đồng hè không thắp đèn điện khí, cũng có cớ tích chi đây, bay là ức hiếp việc gì, cho nên mới ra cớ đối vậy, chớ có lẻ nào khi không mà người khách mà Tẩy-chây người Langsa.

Tôi cũng có nghe lại Mỹtho có ông Langsa là M. Lablé lảnh thắp đèn điện khí cho nhà nước, từ ngày chưa có cái giặc gớm ghê nầy thì giá tiền thắp đèn, tính theo giá quan tiền tây, tính giá tiền lên, xuống, mỗi ngày (au taux du Jour). Từ khi khởi cái giặc nầy đến giờ, thì bạc quan tiền tây lên giá luôn cho tới 5f.70 (một đồng bạc) thì ông Lablé mới ra lịnh truyền cho những kẻ nào có thắp đèn điện khí hay rằng: kể từ ngày nay ông sẽ tính theo giá quan của ông nhứt định (Taux fixe) tỷ thí như (1$ tính 2f.50) mà thôi, dầu bạc quan lên, xuống trời kệ, nên những Khách-trú có đem đèn vào nhà mới kêu nài rằng: Thà ông có muốn tính giá quan nhứt định thì ban đầu nói trước đi, sao từ ngày khởi sự tới giờ tính theo giá quan lên xuống, đến ngày nay thấy giá bạc quan lên cho tới 5f.70, lại tính giá quan nhứt định, như vậy thì hợp cho chúng nó lắm, ông Lablé nói trả lời, như ai có bằng lòng thì thắp bằng không thì đừng thắp, vì vậy nên Khách-trú mới đồng hè không thắp đèn điện khí nữa, là bởi các cớ nói trên đây, chớ người Trung-huê nương ngụ trong địa phận của người Langsa bảo hộ, như dân tá điền ở với chủ đất vậy, mà làm sao dám "Tẩy-chây" người Langsa, ấy là ngài ghét mà nói cho quá lẻ, và ngài muốn tra cái tiếng độc cho người Khách-trú cũng là tội nghiệp chớ.

Nói cho ra lẻ mà nghe, ông Lablé là một vị (Entrepreneur) lảnh với nhà nước thắp đèn điện khí trong châu thành Mytho, thì ông cũng như một người thương mãi vậy, chớ chẳng phải đèn của nhà nước. Ấy vậy xét cho kỹ thì như hai người buôn bán cùng nhau, mặc tình, phải giá thì thuận tình kẻ mua người bán, bằng không đúng giá thì hai đàng kẻ không bán, người lại không bằng lòng mua, là việc thường lẻ thuở nay, nhà nước không có can dự đến, xin ngài miễng chấp.

Cúi xin khán quan miễng nghị.

(Kim-Biên) Phan-thế-Hùng cẩn khải

. . .

Monsieur PHAN-THÊ-HÙNG

Chuyện Mỹtho chệc đồng lòng hết thảy đều trả đèn điện lại cho ông Lablé, tôi gọi là chệc "tẩy chây" ông Lablé người Langsa, ngài lên tiếng rằng ngài chẳng có ý binh chệc, ngài lấy lẻ chánh mà luận biện, lại trách tôi sao không xét trước nghĩ sau nỡ nào lại tra tiếng độc cho chệc thì là tội nghiệp.

Ngài chẳng chịu xét xa vội trách tôi cũng ngặc! Khi ông Lablé định tính theo giá tiền lên xuống mỗi ngày (au taux du jour) vì ông chẳng dè bạc lên tới 5f70 (thuở giờ chưa từng thấy giá bạc đó), lúc gặp giá bạc càng ngày càng lên hoài ông phải chịu lỗ đã lâu, nếu để vậy thì khó bề mà chìn đốn trong các đều tổn kém của ông, nên nhứt định một giá bạc riêng của ông. Cả Châu-thành người Langsa và Annam cũng vui lòng chịu giá bạc ông Lablé định, duy có mấy chú chệc đành lòng làm khó cứ kêu nài theo giá bạc lên xuống mỗi ngày không thì đồng hè nhau trả đèn điện lại ráo, rồi truyền bá cho nhau đến Bếntre. Sađéc cũng đều làm như rứa.

Vậy mà ngài không cho tôi kêu chệc

"Tẩy chày" ông Lablé người Langsa, vậy chớ kêu giống chi bây giờ??

Đã biết ông Lablé là một vị ra chịu lãnh mua sở đèn điện của nhà nước rồi cho mướn lại, vậy chớ hàng hóa của Nhựt-bổn bán đó là của nhà nước Nhựt bổn hay sao?? Phàm dân trong 1 xứ hay là 1 nước mà đồng hè chẳng dùng món chi đó, thì gọi ngăn cấm món đó, tây nói "Boycotter" chớ cho là Tẩy chày»

Xét lại trong việc đó, chớ ý mình có đoàn thể (Solidarité) dục lợi cho mình, dục hại cho người nên chẳng chịu nương nhau, mình lợi cũng phải để cho kẻ khác lợi với, có lý nào mạt khẩn, nhẫu tâm mà làm như vậy cho đành. Vậy chớ các người Langsa và Annam kia lại khờ hơn chúng nó sao? mà bằng lòng trả theo giá bạc ông Lablé định! Ây chẳng qua là biết tưởng nhau trong cuộc làm ăn ....khi mình khi người....chớ chẳng phải như mấy chú chệc ý đông có tài hùa với nhau, chớ ít hay giao hảo với ai hay là thương ai!

K. X.

Được thưởng bửu tinh

Các quan sau nầy được thưởng Tứ-đẳng bửu tinh:

Ông Kircher, Đốc-lý sở thương-chánh ông Larue, Hội-trưởng hội Thương-mải ông Denis, đại thương-gia;

.·.

Các quan sau nầy được thưởng Ngũ-đẳng bửu tinh:

Ông Maspéro, quyền Nguyên-Soái-Nam kỳ;

Ông Fontaine, quản-lý các lò rượu Đông-Dương; ông Haffner, Hội-viên phòng canh-nông; ông Fays Phó Chưởng-lý;

Ông Pauher, Giám-đốc việc Chánh-trị ông Conrandy, ông Lachaud, ông Defayet ông Demontojoie, Tham-biện ông Lefèbvre, Bác-vật; ông Bonnault, Đốc-lý phòng Thương-mải Hanoi.

Bổn báo tỏ lòng khiêm-nhượng kính mừng cho các Ngải.

Lời nói phong-phanh

«Lời nói phong-phanh» là một lời nói có khi thiệt mà cũng có khi chẳng thiệt vậy, vì là một việc ngày nay đã nghe vầy ngày mai lại đổi ra khác không chừng. Thế thì «lời nói phong-phanh» cũng chẳng khá tin cho lắm; nhưng mà cũng nên chú ý để đó phòng khi việc sẻ hiện ra như vậy chẳng sai.

Muốn cho chư vị khán quan xem chơi cho biết lời nói phong-phanh, vậy kể từ đây về sau, Bổn-báo xin đi hành vào khoản nầy những lời nói phong-phanh, nghe làm sao đem ý làm vậy, không thêm bớt một mảy đầu những lời ấy thiệt giả thế nào, Bổn-báo chẳng dám công nhận.

Sau đây xin chư vị chớ tưởng lời nói phong-phanh đó là của ai nói mà cật hỏi. Bổn-Báo thà cam thất lễ chớ chẳng chịu cho biết là ai nói đó.

.·.

Nghe nói phong-phanh rằng: M. Võ-hiếu-Đức là con ông Võ-hiếu-Để sẻ lập một nhà buôn bán hàng hóa tại Cầnthơ.

.·.

Nghe nói phong-phanh rằng: Hãng xe hơi của M. Phan-quang-Phuông tính kêu hùn vốn thêm lập ra cho lớn, sắm nhiều xe đặng tiện bề tranh lợi

.·.

Nghe nói phong-phanh rằng: Chừng ít tháng nữa đây đường Cầnthơ, Phụng-hiệp sẻ đỗ đá giáp nhau, thì ông Hội đồng Khâm sẻ lập 1 hãng xe hơi chạy từ Phụng-hiệp đến Cầnthơ.

.·.

Nghe nói phong-phanh rằng: lúc nầy tại xóm phố Cái-tắc (Cầnthơ) nhà M.C.S. có nhiều tay điền chủ đến đó chơi cờ bạc lớn, nhứt là phé với bài cào ngày đêm không ngớt.

Tọc-Mạch

Thơ tín vãn lai

Travinh, le 17 Juillet 1919

Kính viếng ông chủ bút phước thọ khương cường,

Tôi có tiếp được số Au-Hà Nhựt-Báo 124 ngài gởi cho tôi. Ây cũng sự tình cờ tôi bèn dở ra đọc từ đầu chí cuối.

Trong tờ Nhựt-Báo ấy có cái thơ M. Lê-công-Vận ở Cầu-ngang đi hành mà tặng tôi. (M. Lê-công-Vận nầy vẫn là một vị đã hùn vào hội Hậu-giang dương hãng 1.000 francs, vị nghiệp chủ nầy tôi có quen biết và đến nhà chơi đôi ba phen)

Thật tôi chẳng dè cái việc làm của tôi có người dòm xét, nên đọc thơ ấy rồi nữa mừng mà nữa sợ: Mừng là nhờ ơn trên công việc tôi làm đã kham rồi, mà lại sợ vì e tự tư dị hậu, chẳng biết tánh tình tôi có được đẹp lòng bà tánh luôn chăng!. Ngài mà gởi cái số Au-Hà nầy cho tôi thì tôi hiểu ý ngài muốn đưa cái chuẩn thằng cho tôi giữ từ đây sắp tới cũng như từ trước tới nay vậy, nên tôi xin cúi đầu khâm phục thọ lãnh.

Lãnh cái chuẩn-thằng ấy rồi tôi xin dưng những lời tặng khen tôi đó lại trước là cho quan chủ tỉnh của tôi là M. Gazano và cho các ông chủ quận Bắc-trang, Bânda, Canglong vì nhờ mấy ông có lòng cỗ cập giúp lời mà bày vẽ chỉ bảo trước, nên tôi tới các quận mà rủ hùn thì mấy vị hùn đã hiểu, tôi chỉ có nói thêm ít điều về ích chung của người đồng chưởng của mình phải làm làm sao cho có sự đồng chí mà bước vào thương trường với thiên hạ mà thôi.

Nói cho phải, hơn 8 năm trời tôi thường đi các quận mà cho thuốc và trồng trái thì thiên hạ bà con trong lạt biết tánh tình tôi, nên vui lòng mà hùn hiệp giúp cho tôi nên việc, chớ thật có lẻ ông cũng rõ: Bấy lâu tại Travinh hiếm kẻ hùn hiệp lập hãng lập hội mà chẳng hãng nào hội nào bền bỉ. Nên tôi nghĩ ngày nay hãng Hậu-giang láng qua bên nầy nếu chẳng thành toàn thì chắc người đồng chưởng ta phải riêng tư hoài; lòng tôi e có bấy nhiêu đó mà ráng hết sức bình sanh cho thành tựu.

Song tiếc thay! Người kim thời chẳng mấy ai có dư, chỉ có người cổ cựu dư dã, song ông cũng thừa biết Annam mình đã quen làm riêng, ít ưa sự hòa hiệp, có của thì sợ mất, giữ tục ngữ Langsa "Un vaut mieux que deux tu auras" hoài. Dầu vậy tôi cũng ráng được trót 100.0000 francs cho Hội.

Sau hết tôi xin nhắn lời cảm tình M. Lê-công-Vận, nghiệp chủ ở Cầu-ngang, vì có lòng cỗ cập đến tôi là người chẳng xứng những lời quá tặng ấy và xin cầu chúc cho ông khương ninh an hảo phát đạt gia cư.

Nay kính

Eugène Nguyễn-khánh-Nhương

Thi tập

HÒA VẬN BÀI THI NGUYỆT NGA CỐNG HỒ của Madame Trần-xuân-Lang trong (An-hà số 124)

Hồ-vương ái ngoại nhạn hùng binh
Cảm giận tôi loàn thói giả manh
Nợ chúa muốn liều thân liễu yếu
Nguyền xưa sợ phụ với duyên lành
Trung trinh một tấm dầu giang chữ
Tạc để ngàn thu cuốn sữ xanh
Dọt nước tưởng rồi duyên phận bạc
Nào dè chưa mảng kiếp tồn sanh

Madame Tư-Ngọc (Ômôn-ville)

.·.

TỰ THÂN

Đừng làm ham bay mới kiến chim
Bơ vơ khôn ỷ cội xưa tìm
Màng trông dứa dại mò hang bể
Quên phứt chữ mành lồn đích kim

Chí muốn cao nên bằng cội bá
Lòng e thấp thỏi chúc giây biếm
Ai ôi! khá ráng dò trong đục
Đừng lấm ham bay mồi kiến chim

Singapore: Louis A. Q.

.˙.

VỌNG TÌNH

Bóng trăng tỏ rạng bốn trời phang
Trông đến dường soi tấc đoạn tràng
Đọc sách riêng buồn niềm Chức-nữ
Ngâm thi càng chạnh nỗi Ngưu-Lang
Vui là vui gượn, ba cang héo
Cười ấy cười khang, mấy giọt tràng
Em hỡi Xuân Đình em có biết
Bao giờ cho hiệp mối tào-khang.

Singapore: L. Q.

.˙.

THÊM KẾT THỪA CHO BÀI THI
(trong An-hà số 123)

Đạo cả chi nài việc nhỏ nhen
Chí công mài sắc phải bòn chen
Chưng in năm móng bùng xanh lét
Nắng tạp đôi gò má đỏ nghèn
Chim sớm đưa sương rừng vắn giỏi
Vượn chiều rước gió nhánh tòn ten
Dốc tìm cửa phật lòi-Âm-tự
Sợ các tăng đồ dạ ghét ghen.

Le maire de Hiệp-An: Đinh-viết-Thận.

.˙.

TRÁCH TAN-THÌ-HOÀNG THI

Vô đạo làm chi lắm Thì-Hoàng!
Chôn trò đốt sách rất nên oan
Lý-Tư gian ác đà chưng chịu
Vu-Diệt hiền trung nỡ phụ phàn
Bức thế tưởng bền truyền quốc tộ
Thắt thời rồi phải mất gian san
Lệ U sánh với ai mà bằng?
Nhắc đến Tần quân giận lộn gan.

Ô-môn: Một người nhu sĩ

Nam kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 6 f 35
Đông-Dương..... 6 35

Giá lúa

Từ 5$15 cho đến 5$ 25 một tạ, tùy theo thứ lúa.

.˙.

CANTHO

XE HƠI ĐỤNG GỐC TÁCH. — Tối chúa nhựt 20 Juillet 1919, một cái xe hơi của ba Sĩ lúc 2 giờ khuya ở Longxuyên chạy về Cântho. Khi gần tới Bình-thủy, (bộ khi đêm khuya mê-mệt, tên coi bánh xe hơi ngủ quên thì phải!) thình lình xe rẫn vào lề đường đụng nhằm gốc tách bể miếng kiếng che ở trước và hư hao cũng bộn, tên coi bánh xe té ra ngoài vô hại, duy có tên M.... ngồi gần tên coi bánh bị miếng kiếng bể và gọng sắc chỏi nhằm đầu và cạnh tai lại bị té cán trầy mình. Cũng may, là nhằm lúc chẳng có hành khách trong xe, nếu có: e sự ruồi ro nầy chẳng nhỏ!

.˙.

LÀM NHỎ PHA TO.— Ngày 22 Juillet 1919, bà Mai-thị-Yên 57 tuổi đờn bà vá, nhà ở rạch Bà-lễ làng Tânan (Cantho), đến quan cớ rằng: trong đêm 21 Juillet, lúc bà đang mê giấc điệp, một lủ ăn trộm 4, 5 đứa áp vô nhà bà: đứa thì hóp họng, đứa lại giựt đồ. Chúng nó giựt đặng cái rương trong ấy bà để quần, áo, vàng bạc, tính gần 200$. Khi chúng nó buông bà ra mà chạy, thì bà mới tri hô đặng, xóm giềng chạy tới, lủ ăn trộm đã đi mất trước rồi. Người ta đang dọ tin mà tầm lủ ăn trộm nầy.

.˙.

VINH-LONG

ĂN CƯỚP ĐÁNH GIỰT GHE CHÀI CHỞ LÚA.— Thuở giờ, hễ khi nào ăn cướp đánh nhà hoặc là đánh ghe thì chỉ yếu

lấy vàng bạc quần áo, chớ chẳng thấy giựt lúa bao giờ! Chuyến nầy lại giựt lúa, thế khi bọn ăn cướp nầy thấy lúa đặng giá, nên giựt đem về bán khá hơn!... hay là đói nên phải giựt lúa về mà ăn?....!..

Trong tuần rồi đây, có 1 chiếc ghe chài chở 2 ngàn tạ lúa ở Sađéc thả xuống đi ngả sông trước, khi tới ngang vàm kinh Chợ-lách là 4 giờ chiều. Thình lình trong kinh đó có 2 chiếc sam-bằng chở trên 30 người chèo xông ra, có 3 người cầm súng nhắm ngay tên tài công chiếc ghe chài biểu phải ngừng ghe lại và đi chỗ khác không thì chúng nó bắn. Lúc ấy còn bang ngày tên tài-công tưởng là súng giả nên chẳng sợ. Có 1 tên chệc lên đứng trên mui trả lời có ý đương cự cùng bọn ăn cướp, liền bị chúng nó bắn trúng ngực 1 phát súng nằm dài trên mui, nội ghe ai nấy thấy súng bắn hoảng hồn tiếm đàng trốn rảo, nên ăn cướp ào qua neo ghe lại rồi bắt bạn bè và tên chệc bị đạn nhốt dưới khoan chặc cứng cứ việc sang lúa vô bờ. Chúng nó sang tới khuya đặng 600 bao lúa, xong xuôi rồi thả ghe chài trôi theo dòng nước chảy.

Chừng bạn bè dưới ghe chài thấy êm mới ráng sức chuong ra chèo ghe đến bót gần đó mà cớ rồi thả luôn ghe về tới Mỹtho vô cáo báo với Quan Biện-Lý về vụ bị ăn cướp giựt lúa. Còn tên chệc thì đem vô nằm nhà-thương dưỡng bịnh.

Ước trông cho quan làng tầm ra mối mà nã trốc bọn ăn cướp nầy mà trừ hại cho dân ngày sau.

.˙.

TÂN-AN

CẮT HỌNG MÀ TỰ VẪN.— Ngày..... Juillet nầy ở tỉnh Tânan có 1 người đờn bà tên X.... chẳng rõ duyên cớ nào? giận ai? sao lại lấy dao bén ngót nhè họng mình mà cắt 5, 7, dao máu ra lai láng. Chừng bà con cận nghe rèn chạy đến tiếp đem vô nhà-thương cho quan thầy cứu cấp. Thị X.... nầy bộ coi khó sống đặng, vì vít tích xem nặng lắm.

BIÊN-HÒA

TỚ GIẾT CHỦ TẠI TRÊN XE LỬA.— Ngày 21 Juillet chuyến xe lửa ở Biên-hòa đi Mương-mán có tên Tô-văn-Qui, là chú chịu cửi cho hãng xe lửa đi với một tên gia tướng nó lên Bảo-Chánh mà coi cửi. Lúc gần tới Bảo-Chánh, chẳng rõ Tô-văn-Qui có rầy rà cải lẫy chi với tên gia tướng nó không, thình lình tên hung ác nầy đâm chủ nó 1 dao vô ngực thấu vào phía trái tim. Xe tới nhà giấy Giaray đem Tô-văn-Qui xuống bó gịch thuốc đỡ, rồi đợi chuyến xe ở Mương-mán xuống chở đem về nhà thương Biên-hòa cho quan thầy cứu cấp. Rủi cho vít đâm rất nặng nên khi xe đi khỏi Xuân lộc gần đến An-Lộc, Tô-văn-Qui chịu không nổi, phải tắc hơi tại trên xe. Xát tên Qui phải để lại nhà giấy An-Lộc chờ quan khán nghiệm.

Còn tên tớ bất nghĩa đã bị bắt còng nạp cho quan chủ quận Giaray khi xe đến đó.

Người ta còn tra xét cho rõ vì cớ nào tên tớ dám giết chủ nó một cách rất dữ tợn ghê gớm như thế.

.˙.

BAC-LIÊU

MỘT THOI VÀ 2 BÚA.— Ngày 10 Juillet 1919, lúc 9 giờ tối trời tỏ trăng, tên Nguyễn-văn-Ninh 28 tuổi, đi chơi giọc theo bực thạch rạch Bạcliêu với 1 người bạn hữu. Khi đi gần tới chợ, một người ở đâu lạ mặt nhảy lại thoi tên Ninh 1 thoi rất mạnh, tức thì hai đứa đứng gần đó áp chém tên Ninh mỗi đứa 1 búa, rồi dàm đầu chạy trốn trong chòm nhà kia cách xa chỗ đó chừng 60 thước.

Lúc đó kẻ qua người lại chẳng dè là chém dàm như vậy, tưởng là bọn côn đồ cải lẫy rầy rà với nhau đó mà thôi, nên không bắt đặng mấy tên kia. Cho đến lính tuần thành không thấy vụ đâm chém nầy nữa.

Tên Ninh bị chém 2 búa, 1 búa trúng vai và 1 búa chặc gần đứt 3 ngón nơi bàn tay trái.

Chẳng thèm la một tiếng, Ninh đứng nhìn bàn tay bị vít một chúc, rồi nhảy lên xe kéo tuốt vô nhà thương xin xức thuốc.

Vậy, mới là Hảo-hớn da..!

Sửa chỗ sái

An-hà Nhựt-báo số 125, cuốn truyện «Một cặp oan ương» nơi giá bán một cuốn ấn công sắp lộn 530$00, xin sửa lại là 0$35 một cuốn.

Lời rao

Kính lời cho lục châu và chư vị dùng rượu đặng rõ: kể từ ngày 1er Juillet 1919, thì những người khách trú và Annam đặt rượu tại Nam-kỳ sẽ thôi bán rượu máy Langsa nữa, chỉ lo bán rượu nếp của mình đặt theo cách thức của người Annam tự thuở giờ mà thôi.

Một cặp oan ương

(Tiếp theo)

Lý-phú-Cang đáp rằng: «Mi đừng già hàm uống lưỡi mà mỏi miệng ích chi, ta liệu như chẳng có sanh mi, trước có gái, nay đà chết mất. Tự hậu: miệng ta còn chút hơi hoi hóp, mi chớ trông về thấy mặt ta.» Nói rồi liền kêu thị nữ là Lý-thanh-Hà, lấy áo quần của Lý-mỹ-Nhan, còn mình thì kéo con ra đến ngõ xô nhào ra ngoài, rồi khóa cửa lại.

Lý-mỹ-Nhan liệu bề khó nằng nì cho đặng, bèo kêu Lý-thanh-Hà mà rằng: «Em ở nhà răng mà hầu hạ ông cho hết lòng, như có việc chi thì em mau mau đến xóm Vinh-Hạ mà cho qua hay, thì ơn ấy rất trọng.» Nói rồi nắm tay Lý-thanh-Hà mà chang nước mắt.

Lý-thanh-Hà lại rằng: «Cô hãy an lòng lánh mặt, đợi ít ngày ông cũng hồi tâm chừng ấy nặn nì có lẻ cũng đặng, mấy đời, hùm dữ ăn thịt con, mà cô phòng sợ làm vậy. Còn việc nhà xin cô để mặt tôi lo liệu. Thôi cô để tôi cô, ở trễ ông rầy khó lắm.»

Lý-thanh-Hà vô rồi, Lý-mỹ-Nhan sữa soạn đồ, liền kêu xe thẳng đến xóm Vinh-Hạ tỉnh ở với con cho khuây lảng Xe đến nơi, Lý-mỹ-Nhan bước vào nhà, Thái-Lập chào mừng, hỏi thăm tự sự đầu đuôi mới rõ, liền nói với Lý-mỹ-Nhan rằng:

«Thôi cô đừng có buồn rầu làm chi, hãy ở đây chơi trước là vui vầy với trẻ sau có bạn với tôi.»

Lý-mỹ-Nhan thấy người cầm cố, bằng lòng ở đây mà chờ bạn, liền viết ít hàng cho thiếm dàu hay tự sự.

Thơ rằng:

Úp chẳng kinh voi tỏ thiếm hay,
Cha tôi mới rỏ việc xưa nay,
Khẩn cầu chẳng đặng vì lòng vạy,
Phải nguyện cùng trời dạ thảo ngay,
Chữ hiếu đã đành mang tiếng chẳng,
Câu trung gắn giữ đặng thơm rày,
Từ đây xin thiếm ra ơn đức,
Nghĩa tợ cù lao sánh núi dày,

Lý-mỹ-Nhan kính bái.

. . .

Thình linh gặp dàu

Lý-mỹ-Nhan ở xóm Vinh-Hạ lần lần ban đầu lạ sau quen, chiều chiều hay giắc con đi xóm mà giải muộn. Khương-cẩm-Nhung đã nên bốn tuổi, biết nói đủ đều lại có tứ khoan ngoan, ai ai cũng mến.

Bữa kia Lý-mỹ-Nhan đi dạo ngan qua nhà Phàn-chí-Từ thì Khương-cẩm-Nhung nói khác nước, biểu mẹ vô nhà cho nó nống. Bước vô Phàn-chí-Từ chào hỏi rồi cho Cẩm-Nhung uống nước. Phàn chí-Từ hỏi thăm thì là ở một xóm với mình, lại thấy Khương-cẩm-Nhung bộ sáng láng, thì bồng lên coi mặt mày chẳng khác Khương-trí-Ngọc. Bộ đi tướng đứng giống tạc con mình khi còn nhỏ. Chuyện vản một hồi, Lý-mỹ-Nhan từ tạ lui ra.

Khi Lý-mỹ-Nhan giắc con đi rồi, thì Phàn-chí-Từ khoăn khoái chạnh nhớ Khương-trí-Ngọc chẳng cùng. Đêm ấy Phàn-chí-Từ ngủ không yên giấc, trông cho mau sáng đi tìm trẻ ấy nhìn chơi cho khuây lắng. Rạng ngày cơm nước xong rồi, Phàn-chí-Từ mới đi vô xóm, đi một đỗi xa xa, thì gặp Khương-cẩm-Nhung đương chơi với hai đứa con của Thái-Lập nơi cội cây. Khương-cẩm-Nhung thấy Phàn-chí-Từ thì biết bà già cho mình uống nước hôm qua, liền chạy lại mừng. Phàn-chí-Từ thấy vậy bồng nó lên và hỏi rằng: «Cháu tên họ chi, mấy tuổi?»

Khương-cẩm-Nhung đáp rằng: «Tôi tên Cẩm-Nhung, bốn tuổi, mẹ tôi nói tôi họ Khương.»

(Sau sẽ tiếp theo)

Huỳnh-bá-Tứng.

Minh-Lương.— Rạch-giá.

Truyện nầy in rồi và có bán tại nhà in An-Hà, (Cantho) giá 1 cuốn là 0$ 35, mua nhiều về bán tính giá nhẹ

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt rò ra bằng nước mía, nống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bổn hiệu kính cùng chư quí vị rõ: Như vị nào muốn lảnh về bán đặng kiếm tiền huê hồng, xin viết thơ cho Bổn hiệu mà thương nghị.

Lảnh về bán khỏi trả tiền trước, bán đặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu.

Còn như vị nào lảnh rượu về mà bán chẳng đặng, thì gởi trả lại cho Bổn-hiệu cũng đặng vậy, miễng là ve còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho

Kính Cáo

TỈNH CẦNTHƠ

MỚI XE HƠI ĐƯA RƯỚC HÀNH QUA LẠI

VINHLONG CANTHO

Bản chỉ giờ khắc mới định thi hành kể từ ngày 1er Juillet 1919

Buổi sớm mai

Ở tại Vinhlong đi.....7 giờ 30
Qua tới mé sông Bassac.....9 giờ
(Qua tới chợ Cầnthơ.....9 giờ 30)
Ở mé sông Bassac đi.....9 giờ
(Ở tại chợ Cầnthơ đi.....8 giờ 30
Qua tới Vinhlong.....10 giờ 30

Chuyến xe nầy qua tới Vinhlong thì gặp tàu nhỏ ở Rạchgiá ra tới Vinhlong lối chừng 11 giờ trưa.

Buổi chiều

Ở tại Vinhlong đi.....2 giờ 30
Qua tới mé sông Bassac.....4 giờ
(Qua tới chợ Cầnthơ.....4 giờ 30)
Ở mé sông Bassac đi.....4 giờ
(Ở tại chợ Cầnthơ đi.....3 giờ 30)
Qua tới Vinhlong.....5 giờ 30

Chuyến xe nầy qua tới Vinhlong thì gặp tàu Nam-vang ngày thứ 2, thứ 5 và thứ 7 xuống tới Vinhlong lối chừng 10 giờ tối.

Mỗi tàu đưa từ Cantho qua mé tả sông Bassac (phía Cái-vồn)

Buổi sớm mai

Ở tại chợ Cantho đi.....8 giờ 30
Về tới tại chợ Cantho.....9 giờ 30

Buổi chiều

Ở tại chợ Cantho đi.....3 giờ 30
Về tới tại chợ Cantho.....4 giờ 30

GIÁ TIỀN

Hạng nhứt.....1$20
Hạng nhì.....1$00

Cantho ngày 19 Juin 1919

Quan chánh Tham biện

Tholance

Tu nhất cho mà nhớ tàu đi qua lại chợ Cantho mé sông Bassac không có ăn tiền.

BÁN

1 cái xe hơi 4 chỗ ngồi, hiệu Peugeot nò, tinh hảo. 4 cái caoutchouc mới thay

Giá..... 1500$00

Muốn mua xin viết thơ cho Báo quán An-Hà mà thương nghị.

Võ văn học hiệu

Trường học của Ông Võ-văn-Thơm lập, gọi là "Võ-Văn, học hiệu" đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. nay được 50 trò nam và nữ vào trường

Thầy giáo cần mần con nít học mau tấn phát vô cùng.

Tiền học và ăn, ngủ phải đóng trước tín giá như vầy.

Học ngoài khôn ăn ngủ ....4$

Học và ăn buổi trưa, ...7

Học và ăn ba buổi, ngủ tại trường 12

Như ai dùng giày Quốc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Võ-văn cũng thâu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là: .....16$

Bửa 3 Juillet bải trường tới 15 Août thì tựu, còn kỳ bải trường Tết thì cữ rằm tháng chạp bải, qua rằm tháng giêng thì tựu. Bà con cô bác ai có dịp đi Cảnthơ ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm đều gì, xin gởi thơ cho Ông Võ-văn-Thơm, thì lập tức có thơ trả lời

BAN

1 cái máy hơi sức mạnh 6 ngựa, có đủ đồ phụ tùng sẵng sàng, (carburateur magnéto, boîte de changement de marche

Mua về gắn vô ca-nốt tiện lắm.

Giá.....200$00

Muốn mua xin viết thơ thương ngh nơi Báo quán An-Hà.

LOI RAO

Tại nhà in Hậu-Giang Cantho có bán hộp để đựng đồ cho học trò dùng kêu là PLUMIER; trong hộp ấy có :

1 cây viết chì đen, thứ tốt

1 cây viết chì dầu xanh, dầu đỏ

1 cây viết mực có gắm ngòi viết

Giá mỗi hộp là .... 0$40

Tiền gởi phụ thêm. 0$10

Cũng có bán các món khác nữa, giá rẻ lắm, xin viết thơ thương nghị.

Kính cáo

MỸ KÝ

TIỆM HỌA CHƠN DUNG VÀ KHẮC CON DẤU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quí khách dặng hay, tại tiệm tôi có làm mà đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mủ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điểu bảo mộc theo lá nhán hiện, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ *hoạ chơn dung nhâm hình người* mà vẻ bằng dầu sơn võ bỡ, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liên và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

Thương-ngọc-Giu cẩn khải

曾善記

TĂNG THIỆN KÝ

DIT

TĂNG-NHAI

Entrepreneur des travaux de construction

(Cantho-Ville)

Lãnh soát các công việc

— HỒ VÀ MỘC —

CẤT NHÀ—LÀM HÀNG HÀO—ĐÚC CỐNG BẰNG ĐÁ TRỨNG- CIMENT- ĐÓNG CỬA LÁ SÁCH- CỬA LỌNG HỒ- VĂN HOA TÂY.

Quyết làm ăn bền vững, tôi cứ lấy mực thành tính làm đầu.

Các việc tôi lãnh, thì tôi hết lòng lo lắng cho toàn vẹn, cho mau mắng, những thợ của tôi đều là thợ lựa, rút tay giỏi khéo không mà thôi, Xin trong chư quân tử, ai muốn mướn tôi làm việc chi thì khá viết thơ cho tôi, hay là dời gót đến nhà tôi. CHÂU-THÀNH CẦNTHƠ ĐƯỜNG SAINTENOY (CẦU TÀU LỚN) NGAN CỬA QUAN TRẠNG-SƯ GALLOIS MONTBRUN MÀ THƯƠNG NGHỊ— Còn về việc tờ giấy chi chẳng hạng, nếu có dấu Hiệu tôi mà không có chữ tôi ký vào, xin chư ông khá lưu ý rằng đó là không phải của tôi thật, vậy nên tôi chẳng bề nhình biết tới tờ giấy ấy bao giờ

TĂNG-NHAI

Cẩn-khải

Hậu thạnh

Giao tiếp thương mải hội

CU LAO MÀY—CANTHO

Hội mua và bán lúa.

Định số vốn là mười ngàn tạ lúa (10000tas

Hùn mỗi phần là 50 tạ, hoặc muốn hùn bạc tính theo số lúa trên đây, vị nào muốn hùn mấy phần tùy ý.

Hội nầy có điều lệ, giấy tờ chắc chắn Tính mùng mùa lúa chia lời.

Cúi xin quí vị sẵng lòng hiệp vốn mà lo đều ích lợi chung và mở đàng thương cho bạn mình mau nhẹ bước.

Như muốn hỏi đều chi trong việc hội xin viết thơ cho M. Nguyễn-văn-Tứ chủ hội Thương-mải sẻ hồi âm lập tức.

Thương xã hội cẩn khải.

Một viêc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sẵng lòng muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại Tháp mười (Mytho) sở thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhà được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh nầy xáng mới vét lại lớn lắm, bề ngan chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vaïco cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá hi nữa hết, lại sẵng trong đất có mười ba cái đìa, cá rất đại lợi. Có một sở đất khác kế cận với hai sở ruộng nói trên cây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thâu lại và có lẻ trong một ít lâu sẻ giáo gia bán.

Hai sở ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn giạ.

Ai muốn mua hai sở đất ấy xin gởi thơ cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gởi cho sở Nhựt trình An-hà tại Cần-thơ mà thươngnghị và đến xem bản đồ thì biểu rõ.

BÁN THUẬN MẢI

Giá mua trả một phần chịu, một phần mặc

1465 mẫu ruộng, tọa lạc tại làng Thạnh-Phú, nguyên là làng Thạnh-hòa trung-nhì (Long-xuyên)

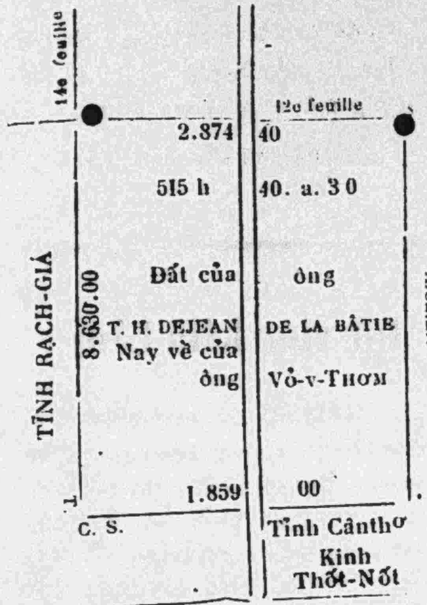

Có cần hỏi thăm đều chi thì gởi thơ cho ông Võ-văn-Thơm, Colon à Cânthơ mà thương nghị.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cânthơ. Vậy xin đồng bang liệu vài cắt tiểu lắng phí mua đọc giúp vui giây lác, giải muộn thoản cũng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau thấy đều tệ mà chừa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0$20
Ai mua nhiều tính giá rẻ hơn
1 cuốn giá..... 0$20
50 cuốn giá..... 6$50
100 cuốn giá.....12 00

LÊ-KHANH-TRINH

Géomètre-civil

CANTHO

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê-khánh-Trinh

KINH-LÝ

Cantho

Lãnh đạt điền thổ

Phân ranh hạng

Tương phân thổ sảng

Công chuyện làm kỷ và mau lại giá nhẹ

Xin viết thơ nơi tôi mà thương nghị.

Phổ cáo Đồng bang

Kể từ buổi An-Hà Ấn-quán,
Tại Cânthơ, tạo sáng đến rày,
Lục-châu quân-tử ơn dày
Mãn-cầu mua giúp, ngày nay thạnh-hành,
Thạnh-nhân đặng cửa hàng rộng mở
Máy sấm thêm, thầy thợ tiu ròng,
Lãnh in chi thầy dẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
[thiệp-tạo.
Toa, sổ, bộ, làm càng kỷ lưỡng,
Chắc lại bền chẳng nhượng của người
Nói chi sách đóng thì thôi!
Lưng da, lưng bố, để dời ít hư.
Sách in sẵng, tinh từ, Kim Túy,
Tự điển cùng Sở ký Đại nam.
Tuần tra Pháp lệ, dạy khoan,
Cách thi hành án, thiệt làm rất hay.
Thước, viết nghiên sẵng dày dũ bạng.
Thiếu chi dầu giấy láng, mực ngời;
Chuốc trao, nào Phải những lời.
Sang chơi 1 chuyến xin mời các ông
Tuy vật liệu, nay không dễ dũ,
Bổn quán nào dám phụ ý ai,
Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quí-ngài là hơn.

An-Hà An Quán Bd Saintenoy Cần-thơ.

Đồng kính.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Géomètre civil

Longxuyên — Chaudoc — Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGẠCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lãnh đạt điền thổ,
Phân giải hạng,
Tương phân thổ sảng,
Công chuyện làm kỷ
cang và tín giá nhẹ

Điền chủ có cần dùng
xin viết thơ thương nghị

Thuốc gói hiệu Globe

(TRAI ĐẤT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gà-lốp là đượm, khói thơm, hút không khô cổ.

Một mình hãng DENIS-FRÈRES có trữ bán sĩ mà thôi.

Thuốc điếu hiệu Globe

(TRÁI ĐẤT)

Có gói **10** điếu

Có gói **20** điếu

Hút đã ngon, để dành lâu được không mốc, không mục.

Tại Hãng DENIS FRÈRES có trữ, bán

LOI RAO

Kính cùng lục-châu đặng rõ, tại nhà in Hậu-Giang Cần-thơ, có bán sách chữ quốc-âm để giúp cho Hương-chức có quyền thi hành như trường-tòa.

Sách nầy có 156 trương và có đủ kiểu vẽ thi lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VĂN-MÊN mới dọn.

Giá mỗi cuốn là..... 3$.00
Tiền gởi..... 0. 15

Xin viết thơ đến nhà in Hậu-Giang-Cần-thơ, mà mua.

Kính cáo.

Nhà máy xay gạo

TẠI CHÂU THÀNH CẦNTHƠ

Tại nhà máy nầy có xay và trữ gạo trắng, bán lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạng, tùy theo giá.—

Trong lục-châu, chư vị nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thơ mà thương nghị.

Décortiquerie de Cantho.

PHARMACIE SHANGHAI

TRỒNG RĂNG VÀ THAY CON MẮT

Chủ nhơn **TRIỆU-CƯƠNG**

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 188— **Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường Gallieni, số 3— **Saigon**

(Ngang nhà giày xe lửa Saigon-Cholon gần chợ-Mới)

Bổn Dược Phòng có trử bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhản «Con Bướm Bướm» làm tin, chư quí vị có mua thuốc của tiệm tôi, hảy nài cho được cái nhản «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kẻo lầm thứ giả uống vào thêm hại

Bổn Dược Phòng có gởi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SƠN, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giùm y giá của tiệm tôi, chư quí vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thơ cho hay sẳng lòng gởi cách Contre remboursement. Còn tiền gởi về thân chủ phải chịu

SHANGHAI BỔ HUYẾT YẾN SƠ VÊ

(20) Thuốc bổ thận tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo đời Văn-minh nầy trong xã hội của Đồng-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bịnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận nầy là một phương quí lạ trong việc tráng dương nếu bịnh các chứng thuộc Thận rất nên dè dặt, theo thuốc nầy mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao Di-tinh, nếu để lâu ngày đường Ngọc quan hư xuống mông hoài biến ra chứng Trệ-khí (đau giái) dùng thường thuốc nầy thì tráng hỏa cho mặng môn ấm nơi thận thì tức thì mạnh giỏi:

1•—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không đặng, giao cấu không nổi, mộng-mị di-tinh cùng là đờn bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc nầy công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chất của các loài cá, và ấm thận thì hơn sức Lộc-nhung, thiệt là bổ thận hạng nhứt trong hoàn cầu;

2•—Bàn hoàng thọ thấp, nhiệt sanh chứng lậu trệ, ngủ lâm, mới thì đái gắt, lâu thì bải hoải đờn điều, hay là bởi đau sang độc mà uống nhiều thứ thuốc hại độc làm cho phạt tỉ-vị hao thận phủ; dùng đến thuốc nầy cũng năng bồi bổ chơn nguơn tiêu trừ các chứng bịnh;

3•—Mỏi lưng mỏi gối, nhứt tê xương cốt, đi đứng có dấu không vững vàng, các chứng thuộc về cuộc chơi bời quá độ khiến tinh thần bảng rủng, dùng thuốc nầy trở nên mạnh mẻ;

4•—Tỉ-vị hư khí huyết hao kém, hay mệt hay mỏi đêm khuya, thường hay sông bến bởi tích trệ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc nầy khai vị kiện tỉ châu thân an ổn;

5•—Đờn bà con gái đường kinh huyệt hư huyết kinh vàng dợt nguơng trệ đông khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích đái hạ, bạch đái hạ, đường kinh trồi sục không chừng, khí ít khí nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc nầy rất hay vô cùng;

6•—Những người già cả, thận hư mang môn hỏa kém, hay đái đêm, xương cốt mỏi mê, dùng đến thuốc nầy rất có tinh bổ thận, dầu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn nầy trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho đặng 3, 4 ngày các bịnh đều hết, mà lại mạnh mẻ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dần suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng đặng, bịnh hoạn liên niên, như uống thuốc nầy cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịnh màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quí trong hoàn cầu.

Chư quí vị có mua hảy nài cho đặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhản «Con BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc của BỔN-DƯỢC-PHÒNG kẻo lầm thứ giả mạo

CÁCH DÙNG: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIÁ:

Mỗi hộp hai hoàn ..... 1$00

HIỆU MỚI

TrầnMạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách-Trú—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp, thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sách, truyện, thơ, tuồng, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùng Lục-châu Quân-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh bán CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạng, cứ việc viết thơ cho tôi thì tôi liền gởi món ấy đến cho chư-tôn lập tức. Nói tóm 1 điều là: chư-tôn có cần dùng vật chi, ở tại Cầuthơ có bán, thì tôi cũng có thể mà gởi ngay cho chư-tôn đặng vậy.

Xin chư-tôn Quí-khách, tưởng tình đồng-ban, ra ơn chiếu-cố, giúp nhau, đặng mau tấn-bộ trong nẻo thương-trường, thì ơn ấy rất nên thâm cảm.

THẦN-MẠNH kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lấp—Cantho

NGUYỄN-NGỌC-NỬ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quí ông, quí thầy rõ, tiệm tôi làm bánh mì ròng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ kiếng có rộng nước kiến lên không đặng, ruồi bu không được lại khỏi ai rờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu cố giúp bạn đồng bang trong cuộc thương mãi.

NGUYỄN-NGỌC-NỬ

Cáo bạch

Có bán cây viết "PORTE-PLUMES À RÉSERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiệt cao "PLUMES EN OR CONTRÔLÉ" không sét, không mòn. Có khâu (AGRAF)-một đầu thì bút viết, còn đầu kia thì viết chì (PORTEMINE); có phụ thêm 1 hộp nhỏ đựng năm cộng chì để thay. Cây viết nầy nếu giữ giùi xài mười năm không hư.

Xin đừng tưởng rằng cây viết nầy giống theo cây viết năm cắt, một đồng của khách-trú bán đó.

Mua về, nếu xài không đặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại. Bổn hiệu sẽ trả tiền lại đủ.

Giá một cây là (có hộp, có compte-goutte) **4$50**

Mua nguyên lớ về bán lại càng tính giá nhẹ hơn nhiều.

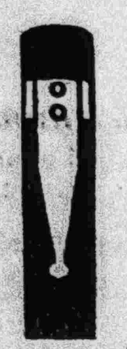

Trữ bán tại nhà in An-Hà

CANTHO

HỠI ĐỒNG-BANG

Trong xứ ta có lò đặc một thứ rượu ngon lắm kêu là ***Rhum Stella*** làm ròng bằng nước mía.

Ta nên mua rượu ấy mà uống, vậy mới là tỏ ý binh vực cái mối lợi trong xứ ta đó.

RHUM

STELLA

CANTHO

Rượu ***Rhum Stella*** nầy giá đã rẻ mà uống lại nên thuốc nữa.

Mua uống rồi mới biết.

SOCIÉTÉ
des
SUCRES ET RHUMS
Cantho (Cochinchine)

Muốn mua xin do nơi

HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÀNG

Cantho, Saigon,
Baclieu, Soctrang
Vinhlong

Vậy mối lợi càng ngày về tay đồng-chưởng

Lu et approuvé avant publication
Cantho, le 1er Avril 1929
Trương minh ...